

Anteckningar från referensgruppens möte 12-09-14

Agenda

- 10.00 Välkomna, presentation av deltagarna
- 10.15 Arbetsgruppens möte, tillsammans med Referensgruppen
- 12.00 Lunch
- 12.45 Strategi 2015 för Skolfederationen
 - Vision
 - Mål 2013, 2015
 - SWOT
- 13.45 Konsolideringsfrågor
 - Styrning
 - Produktstrategi
 - Prisstrategi
 - Säljstrategi
 - Produktionsstrategi
- 14.45 Summering och fortsatt arbete
- 15.00 Slut

1 Välkomna, presentation av deltagarna

Närvarande från referensgruppen

- anna.jogrenius@liber.se
- douglas.potter@kungalv.se
- hans.nilsson@taby.se
- joakim.norback@kjnc.se
- klas.minnbergh@cadcoordinator.se
- mans@sli.se
- marcus.ander@gleerups.se
- mats.gahnstrom@vasteras.se
- mikael.fallmo@stockholm.se
- per.brahm@learnify.se

Förhindrade:

- rickard.vinde@svenskalaromedel.se
- Carl.Heath@grkom.se

Närvarande från arbetsgruppen

- Anette Larsson, GR
- Leif Johansson, Sunet
- Mats Östling, konsult (med till 12.30)
- Palle Girgensohn, PingPong
- Thomas Nilsson, konsult, Certezza
- Valter Nordh, GU/Sunet

Förhindrade:

- Leif Johansson, Sunet
- Patrick Lindén, SIS
- Valter Nordh, GU/Sunet

Deltagare från .SE

- Anette Hall
- Christina Andersson
- Filippa Murath
- Gabriella Lönnroos
- Love Grönvall
- Marie Ekh-Gustafsson
- Oliver Bartsch
- Staffan Hagnell
- Ulrich Wisser

2 Gemensamt möte mellan Referens- och Arbetsgruppen

Uppdragspunkter Referensgruppen

Datum	Ansvarig	Uppdragspunkt	Status
12-06-27	Staffan	Ordna mejllistan refg@skolfederation.se	Klar
12-08-21	Staffan	Återkom med en rutin för ”konflikthantering”.	Kvarstår
12-08-21	Staffan	ny inbjudan till seminariet den 25 sept med en uppdaterad talarlista. Ska sändas ut i slutet av denna vecka.	Klar
12-08-21	Alla	sända vidare den uppdaterade inbjudan till seminariet den 25 sept i de egna nätverken.	Klar

12-08-21	Staffan	Publicera en lista med referensgruppens medlemmar på webben.	Klar
----------	---------	--	------

Uppdragspunkter Arbetsgruppen

Datum	Ansvarig	Uppdragspunkt	Status
12-04-27	Mats	Medverkan Sundsvall 42	2012-05-11 Arbeta pågår. 2012-06-08 Inget nytt. 2012-06-21 Inget nytt. Klar – Det passar inte detta år! Medverkan på Sundsvall42 i form av föredraghållning är inte möjligt. Men, man kan engagera sig i Arena42 (16 oktober). Den 16 oktober har SIS sin höstdag varför detta sannolikt inte är möjligt.
12-06-08	Staffan	Förfinas referens IdP så att den kan presentera lite olika typer av användare (lärare och olika elever).	2012-06-21 Möte på måndag 2012-08-16 Staffan och Leif bestämmer vem som gör vad.
12-06-08	Mats	Tag fram de tre typfallen,	2012-06-21 Arbeta pågår.
12-06-20	Patrick	Patrick publicerar remissen på TK450-webben till vilken även Skolfederation.se pekar.	2012-08-16 Publicerad. Återstår att fånga svaren. Klar!
12-08-30	Staffan	Ta kontakt med Infomentor och Unikum för att diskutera hur högre LoA-nivåer skulle kunna hanteras av federationen.	2012-09-14 Unikum klar (se nedan). Återstår att kontakta Informentor.
12-08-30	Palle & Mats	Förslag till PuL-frågor till Daniel Westman	Klar!
12-08-30	Gabriella	Fastställ datum för WS i november	Klar, WS hålls 13 nov.
12-08-30	Staffan	Återkom med förslag på teknisk workshop	
12-08-30	Patrick	samlar de personer som lämnat svar på remissen före seminariet 25 september	Klar!

2.1 Händelser i vår omvärld

2.1.1 E-legitimationsnämndens remiss

.SE har svarat på remissen, se <https://www.iis.se/om-se/remisser/remisser-besvarade-av-se>

För att peka på att den kommande Svensk e-legitimation och Skolfederationen kompletterar och kan dra nytta av varandra skrev Staffan ett blogginlägg, se <https://www.skolfederation.se/nyheter/2012/09/05/staffan-hagnell-svensk-e-legitimation-eller-skolfederationen/>

2.1.2 E-legitimationsnämndens hearing 13 sept 2012

Filippa redovisade kort från eLegnämndens hearingen där det bl.a. framkom att det fortsatt finns behov om förtydliganden om granskning, samordning av attribut etc.

2.2 Kundtjänst

Rapporterade att avtal med Uppsala är klart. 5 ny avtal är på gång. Ytterligare 11 har visat intresse.

En bredare diskussion kring medlemskap uppstod. Där synpunkterna framfördes om att;

- en viktig drivkraft är att fler e-tjänsterleverantörer ansluter sig.
- kommunikation är viktigt och att tala om nyttor är än viktigare.

2.2.1 Diskussion

- Tydliggör kontaktperson till avtalet så att tjänsteleverantörerna kan ringa "rätt" person eller sedan bli hänvisad.
- Kan ni beskriva kortfattat på webben hur en SP och IDP kan förbereda sig skolfederationen!!
- Viktigt att Kundtjänst lära sig mer om vilka roller hos Skolhuvudmannen som behöver vara delaktiga för att få tillstånd ett medlemsavtal. Detta så att kundtjänst kan hänvisa kunden till berörda i sin egen organisation eller ta hjälp av konsulter.

2.3 Säkerhetsarbete

2.3.1 Granskningsgrupp

En granskningsgrupp har bildad och består av; Fredrik Ljunggren, Lars Johansson knyts till säkerhetsgranskningen, och Thomas Nilsson, Björn Sjöholm. Föredragande är Staffan Hagnell.

Arbetsgruppen ska granska inkomna medlemsansökningar, men än viktigare medverka i utvecklingen av federationens säkerhetsföreskrifter/tillitsramverk. Gruppen har sitt första möte den 19 september.

2.3.2 Granskning

I medlemsavtalets bilaga 3 finns Säkerhetsföreskrifter/tillitsramverk angivet för Skolhuvudmän respektive för Tjänsteleverantörer. Det som saknas är tydligare instruktioner på hur de sökande ska ange sin säkerhetsdeklaration, dvs hur de lever upp till federationens säkerhetsföreskrifter. Vi avser därför att ta fram ett typexempel för Skolhuvudman respektive Tjänsteleverantör. Förhoppningen är att vi därför undviker dagens ”gissningsleken” om vad som anges i ansökan.

Unikumns ansökan: Unikum har lämnat in sin säkerhetsdeklaration, vilken till stora delar är bra. Vår avsikt är därför att därför gör ett ”interimgodkännande” av deras ansökan, vilken gäller till senast 31 dec 2012. Under tiden ska en tydligare specifikation för vad Säkerhetsdeklarationen ska innehålla tas fram och en ny sådan upprättas av Unikum.

2.3.3 Två tillitsnivåer?

UP SH - Ta kontakt med Infomentor och Unikum för att diskutera hur högre LoA-nivåer skulle kunna hanteras av federationen.

Svar: Unikum tänker sig en lösning där de som loggar in via Skolfederationen får tillgång till tjänster som blogg, gemensamt utbildningsmaterial etc. För tillgång till tjänster som kräver 2-faktors autentisering kommer det krävas en inloggning till.

Detta är långsiktigt inte en bra lösning, utan det vore bättre om Skolfederationen skulle kunna ha stöd för två tillitsnivåer; LoA Skolfederation (delmängd av LoA2) och LoA Skolfederation+ (stöd för Diskrav, en delmängd av LoA3). För att detta ska vara meningsfullt måste stöd implementeras hos medlemmarna och federationsoperatören.

Finns det någon federation som redan hanterar multipla LoA?

Designfråga: Gå direkt mot Unikum utan att passera skolans plattform eller via skolplattformen (dvs proxy IdPer). (Själv tror jag på att huvudalternativet kommer att vara inloggning via plattformarna (proxy IdP), då dessa leverantörer strävar efter att vara helhetsleverantörer och huvudmännen inte har något mot detta).

För att komma vidare behöver vi en tydlig specifikation som kan implementeras av leverantörerna av skolplattformar och tjänsteleverantörer.

Slutsats

Mötet diskuterade frågan om att etablera en federation med flera tillitsnivåer. Ambitionen är i nuläget endast ha en tillitsnivå.

Vad Skolfederationen kan bidra med i scenarios där stark autentisering krävs är en fråga för det fortsatta arbetet.

2.4 Kommunikation

2.4.1 Aktivitetsplan hösten 2012

- 160 anmälda till seminariet 25 sept.
- Ett pass på Internetdagarna om Skolfederationen
- 200 prenumeranter till nyhetsbrevet
- Mediacentral träff under 20/9 där Mats Östling deltar
- KSL träff den 21/9 där Staffan och Palle deltar
- På IT träff för kommuner i C-län deltog Thomas

2.4.2 Workshop 13 november 2012

Workshop hållas med relativt få deltagare, ca 60 personer, för att kunna få bra diskussioner.

2.5 Styrning och regelverk

2.5.1 Remiss avseende attribut för skolfederation.se

Ett remissmöte för att gå igenom de föreslagna åtgärderna med de som lämnat svaren plus Anette och P-M Andersson på Stockholms stad hålls den 20 sep.

Förslaget till attributlista kommer upp för beslut på TK 450 AG 6mötet den 16 oktober

En allmän diskussion uppstod om attribut. Mats Östling informerade också om att det finns en elevinformationsstandard från SIS.

2.5.2 Ny version av medlemsavtalet

De förändringar som gjort i huvudavtalet rör främst avtalstid, kostnad och uppsägningsmöjlighet.

- I bilaga 1 har vi lagt att medlemmen ska ge namn på incidentansvarig och PULansvarig.
- Bilaga 2 är attributen borttagna och krav på tid tillagd.
- Bilaga 3 – vi nu har två regelverk; ett för Skolhuvudmän och ett för Tjänsteleverantörer. Titeln på dokumenten är nu

"Säkerhetsföreskrifter för [...] anslutna till Skolfederation.se", med underrubriken "Regler för säkerhet och tillit"

- Bilaga 4 är inte ändrad.
- Bilaga 5 tillkommer som avser attributen och inte ännu klar ännu (på remiss av SIS). Vi ange därför att dessa gäller fram till beslut fattas i oktober och kan då komma att ändras.
- Bilaga 6 prislista (framtid)

2.6 Teknisk utveckling

Kan inte vara en manuell process att hantera metadata för hundratals kommuner. Även viktigt för kundtjänst, att hålla kundnöjdhet kräver ett system där kundtjänst har bra koll. Även Sunet vill gärna ha ett sådant verktyg och ska titta närmare på vad som gjorts i andra länder.

.SE har påbörjat en kravspec för ett manuellt respsektive automatiserat "Federationsoperatörsregistry".

2.7 Övriga frågor

3 Strategi 2015 för Skolfederationen

Texten nedan ska endast ses som ett diskussionsunderlag för detta möte och inte som en fastställd strategi för Skolfederationen. Rubrikerna är allmänna för en affärsplan och inte anpassade till Skolfederationens speciella förutsättningar.

3.1 Vision

3.1.1 Underlag för diskussion

Skolfederationen är en självklar infrastrukturkomponent och ett nav för en federativ samverkan för den svenska skolans användning av digitala läromedel.

3.1.2 Diskussion

- Viktigt att Skolfederationens gränssytor såsom teknik och regelverk fortsatt harmoniseras med andra federativa initiativ så att en medlem som är med i flera federationer inte besvaras av olikheter.
- Smalt och grunt. Viktigt att Skolfederationen inte svämmar ut och tänker sig axla nya utmaningar utan fokuserar. Gör en sak bra i stället för att stäcka sig efter allt.

- Använd ett vidare begrepp i stället för ”digitala läromedel”. Förslag ”den pedagogiska verksamheten” innefattande både undervisning och administration i skolan.
- Underlätta registerhållning, inte skriva in samma uppgifter två gånger.
- Neutralt öppet för alla.
-

3.2 Idé för Skolfederationen

3.2.1 Underlag för diskussion

Skolfederationen utvecklar medlemmarnas verksamheter genom att tillhandahålla en gemensam teknisk infrastruktur samt gemensamma regler för säkerhet och tillit till användaridentiteter och attribut.

Tjänsten bedrivs med hög säkerhet och värnar om användarnas personliga integritet.

Skolfederationen arbetar tillsammans med Skolhuvudmän och Tjänsteleverantörer och deras organisationer, samt informerar och organisera erfarenhetsutbyten om den federativa samverkan.

3.2.2 Diskussion

- Tillägg ”att förenkla för nya etjänsteleverantörer”
- Bör vi byta ordet användaridentiteter och attribut till användaregenskaper?
- Lägga till att "vi främjar nya initiativ och tjänster i skolfederationen.se"
- Förslag om att man kan använda "del i den pedagogiska verksamheten" och/eller "tjänster för att använda i utbildningen" för att mjuka upp ordet utbildningsmaterial.
- Se detta som en komponent, ett ”mekano” för verksamheten. Detta är en av många komponenter som behövs för att vi ska bygga bort alla omlastningsplatser (metafor från järnväg).
- Viktigt att det är en standardiserad modul. Teknikneutral
- Federativ samverkan är ett bra arbetssätt. Återanvänd varandras erfarenheter.
- Undvik att uppfattas som en imperiebyggare. Relation till andra initiativ är viktig.
- Ger möjlighet att köpa digitala tjänster.

3.3 Analys

3.3.1 Underlag för diskussion

Skolfederation.se

Skolfederation.se är en tjänst som riktar sig till Skolhuvudmän, det vill säga kommuner, landsting, staten eller enskild som har ansvar för skolverksamhet, samt leverantörer av e-tjänster till skolan. Skolfederation.se förenklar och effektiviserar inloggningen till resurser och tjänster över Internet. Av största vikt för federationen är att verksamheten bedrivs med hög säkerhet och användarnas personliga integritet respekteras.

Syftet är att öka tillgången till bra digitalt utbildningsmaterial genom att använda en gemensam lösning för skolorna och tjänsteleverantörer. Målet är att skapa en nationell standard för leverantörer av skolplattformar och tjänsteleverantörer.

Fördelen för elever och lärare är att de får en enkel inloggning till ett stort antal e-tjänster, medan tjänsteleverantörerna får tillgång till en standardiserad inloggningstjänst till skolorna utan tekniska specialanpassningar och behov av att själva behöva administrera något användarregister.

De tjänster som federationen behöver eller kan komma att behöva tillhandahålla för federationens medlemmar är:

- Styrning
 - Stöd för att bygga upp en styrande organisation (Styr-, Referens- och Arbetsgrupp)
 - Förvalta och vid behov utveckla medlemsavtalen
 - Regelverk för medlemmarna (tekniska krav, regelverk för tillit, krav på personuppgiftshantering, federationsgemensamma attribut)
 - Kontroll av medlemmars efterlevnad av regelverket
- Systemkomponenter
 - Metadatarregister (det för federationen gemensamma register som innehåller teknisk information (metadata) om federationernas medlemmar).
 - HSM (Hardware Security Model) för lagring federationsoperatörens privata nyckel.
 - Anvisningstjänst - det stöd som federationsoperatören tillhandahåller för att Användare ska kunna välja sin Intygsutfärdare.

- Testmiljö, innehållande ett metadatarregister, en fiktiv Intygsutfärdare och en Tjänsteleverantör. Testmiljön ska erbjuds nya medlemmar samt leverantörer för att verifiera sina tekniska lösningar.
- Registrysystem, vilket på sikt ska automatiseras så att medlemmarna själva kan underhålla sitt metadata.
- Drift av ovanstående komponenter
- En kundtjänst som hanterar
 - Anslutningsavtal, kunduppgifter, metadata, medlemsinformation, tekniska tester, incidenthantering, kundnöjdhetsundersökningar
- Kommunikation
 - Driva webbplats för federationen, varumärkesarbete, informationsmaterial, nyhetsbrev, arrangera evenemang för federationens medlemmar och intresserade
- Fakturering av federationens medlemmar (på sikt)

För närvarande ansvarar Sunet för den tekniska driften av metadatarregistret, anvisningstjänsten och testmiljön. SIS ansvarar för de federationsgemensamma attributen. .SE för det övriga.

Marknad

Den primära marknaden för skolfederation är Sveriges 290 kommuner samt ytterligare ett hundratal huvudmän för friskolor samt ett förtital leverantörer av e-tjänster till skolan.

Konkurrenter

För stunden uppfattar vi inte att det finns något konkurrent till Skolfederationen.

Det de som är oroliga för att Skolfederation.se kommer att försvåra införandet av Svensk E-legitimation och ställer sig oroligt frågan ”Hur många federationer behövs egentligen våra kommuner hantera?”.

Produktion

.SE har idag en bra tillgång till kompetens och resurser inom områdena; Drift, Kundtjänst, Juridik, Information, Sälj, Utveckling, Projektledning och Tjänsteägare.

Sunet

SIS

Försäljning och marknadsföring

Marknadsföring av Skolfederation.se sker i huvudsak genom ”nätverket”, på seminarier samt på federationens webbplats.

Finansiering

.SE, Sunet och SIS finansierar idag sina egna kostnader. .SE:s mål är att verksamheten ska bära sina egna kostnader, vilket den beräknas göra då den får 300 medlemmar.

Mer information

Mer information om Skolfederation.se finns på webbplatsen <https://www.skolfederation.se/>.

3.3.2 Diskussion

- Förtydliga att det är etjänsteleverantörer som främjar lärande.
- Leverantörerna har en viktig uppgift att driva på. Det är viktigt att leverantörerna försöker sälja in sina tjänster hos skolorna med en federationstjänst i botten. Det ökar antalet medlemmar på sikt.
- Hur leder vi in tjänsteleverantörerna? Vilken hjälp behöver e-tjänsteleverantörerna?
- Elevregistreringsprocessen. De flesta kommuner har dålig koll på sina AD:n. Detta är något man vet och vill åtgärda, men det har inte gets prioritet. Anslutning till Skolfederationen är därför ett insitament för kommunen att åtgärda problemet. Kommunen måste börja göra ett projekt för att få loss resurser för detta. Det kommer att kosta att rensa upp i källdata. Vem samordnar detta arbete? SKL eller...?
- Det finns en komplexitet i kommunen. Skolfederationen måste gör det enklare att först vad och vem som ska gör vad för att möjliggöra anslutning.

3.4 Mål (diskussionsunderlag)

3.4.1 Underlag för diskussion

Mål 2015

300 skolhuvudmän är medlemmar i Skolfederationen.

Mål 2013

40 skolhuvudmän är medlemmar i Skolfederationen.

3.4.2 Diskussion

- Skall det finnas mål för tjänsteleverantör.

- X Leverantörer som har lagt in Skolfederationen i sina produktifieringar.
- Skriv in krav i offentlig upphandling av skolplattformar. Skolhuvudmän bör lägga in krav på federativa möjligheter (se bilaga 2 skolfederationens medlemsavtal) i sina upphandlingar av skolplattformar.
-

3.5 SWOT (diskussionsunderlag)

3.5.1 Underlag för diskussion

Styrkor och svagheter avser vanligtvis den egna organisationen, medan möjligheter och hot kommer från ”omvärlden”. I detta fall är federationen en samverkan mellan flera olika parter, varför mycket av punkterna har samlats under Styrkor och svagheter.

Styrkor

- Att göra investeringar i att anpassa systemen för federationen uppfattas som låga jämfört med vad kostnaderna bli att ej gå med i federationen.
- Tjänsteleverantörerna behöver inte längre administrera av användarkonton på samma sätt som tidigare.
- Skolornas administrering av användarkonton underlättas med federationen, eftersom varje användare endast har en inloggning till samtliga tjänster som ingår i federationen.
- Det pratas mycket om federationer som en lösning på inloggningsproblematik.
- Syftet med federationen stämmer väl överens med skolans ambition att satsa på digitala lärresurser.
- Tjänsteleverantörerna ser att deras affärer kan förbättras när administrationen förenklas i federationen.
- Helt nya aktörer och deras data kan bli tillgängligt för skolan.
- Skolornas utbud av digitala lärresurser kan förbättras avsevärt och möjligheterna att användaranpassa innehåll är helt nytt för en bredare portfölj.
- Flera viktiga Skolhuvudmän och tjänsteleverantörer går i bräschen och ansluter sig till federationen vilket gör att det blir lättare att rekrytera flera nya medlemmar.
- .SE och Sunet är en neutral organisation med god renommé för nationell infrastruktur.

- .SE har finansiell förmåga och satsningen ligger väl i linje med .SE:s urkund vilja att utveckla Internet.

Svagheter

- Verksamheten är i ett tidigt skede med lång ROI.
- Alla processer är inte på plats.
- Behov av att bygga en organisation och säkra resurser.
- Vi klassiskt ”hönan eller äggetproblem”, innan vi har många medlemmar i federationen blir det svårt att rekrytera flera.

Möjligheter

- Federationen får ett aktivt stöd från någon nationell myndighet, t.ex. Skolverket, SKL eller Näringsdepartementet.

Hot

- Andra stora aktörer (MS, Google et cetera) etablerar sig på den svenska marknaden.
- Federationens system utsätts för attacker vilket underminerar tilliten till federationens teknik och säkerhet.
- Ledande marknadsaktörer styr utvecklingen från SAML till andra tekniska lösningar.

3.5.2 Diskussion

- Viktigt att lyfta fram behovet där huvudmän har gjort sin hemläxa vad gäller källa till attributen (katalog eller motsvarande). Detta kan ses både som hot/möjlighet. Detta behöver beskrivas så att det blir tydligt.
- Många har inte ordning på sina AD (kataloger/kundregister). En del har det men många behöver ta ett större grepp. Det här handlar om kvalitet! Borde inte ”någon” gå ut och göra en undersökning hos skolhuvudmännen gällande AD och källdata. Alternativt, ska vi lyfta frågan på workshopen den 13 november och be någon berätta om sina erfarenheter om rensa i sitt AD.

4 Konsolideringsfrågor

4.1 Diskussion om styrning

- Kör på i avvaktan på SKL och andra aktörer

4.2 Diskussion om Produktstrategi

- Skolfederationen skall vara smal och grund. Smal och grund

4.3 Diskussion om Prisstrategi

4.4 Diskussion om Säljstrategi

4.5 Diskussion om Produktionsstrategi

5 Summering och fortsatt arbete

Referensgruppens nästa möte hålls 9 okt kl 10-11 via Adobe Connect,
<https://kungalv.adobeconnect.com>